KLEPSYDRA

KLEPSYDRA to oczywiście dawny przyrząd do mierzenia czasu. Mimo, że KLEPSYDRA jest już od dawna nieużywana, wszyscy wiemy, jak wygląda: jest to wysokie naczynie złożone z dwóch szklanych stożków połączonych wąskim kanalikiem, przez który – z góry na dół – przesypuje się suchy piasek.
W najdawniejszych czasach zamiast piasku używano wody – to ona odmierzała upływający czas. KLEPSYDRA to latynizm – zapożyczenie z łaciny. Łacińska clepsydra pochodzi natomiast z greki: greckie słowo κλεψύδρα [klepsydra] to złożenie pochodzące do dwóch słów: czasownika κλέπτω [klepto] ‘wymykać się ukradkiem; kraść’ i rzeczownika ὕδωρ [h ydor] ‘woda’. W jaki sposób KLEPSYDRA ‘zegar piaskowy’ stała się KLEPSYDRĄ ‘nekrologiem’? W drugiej połowie XIX w. wizerunek (dziś powiedzielibyśmy: ikonkę) KLEPSYDRY umieszczano na afiszach zawiadamiających o śmierci danej osoby i o tym, gdzie i kiedy odbędzie się pogrzeb. KLEPSYDRA stała się zatem najpierw symbolem upływającego czasu i śmierci jako przejścia do innego życia, potem „ikonką nekrologu”, a z czasem – rozszerzając znaczenie – synonimem samego nekrologu.